

12. APRIL
2017

DRŽAVNO
TEKMOVANJE
V ZNANJU
VESELE ŠOLE

7. RAZRED OSNOVNE ŠOLE

VESELOŠOLEC/VESELOŠOLKA

ŠOLA

1. Zdi se, da nam brez sladkorja ni živeti. Kaj smo letos izvedeli o tem, kje »raste« sladkor in kaj je zanj značilno? Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta pravilni. Obkroži črko pred DVEMA pravilnima trditvama.

2

- a. Skoraj tretjina vsega namiznega sladkorja prihaja iz sladkorne pese.
- b. Proizvodnja sladkorja iz sladkorne pese se je začela pred 500 leti.
- c. Ko kvasovke prebavljajo sladkor, med drugim nastajajo kisline, plini in alkohol.
- č. Medvedi zaužiti sadni sladkor spreminjajo predvsem v beljakovine.
- d. Slaščičarstvo kot posebna dejavnost se je prvič pojavilo v Ameriki.

2. Okusi so različni, vseeno pa obstaja neko pravilo: lestvica sladkosti. Kateri sladkor je vzet za osnovo in ima vrednost sladkosti 1? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. fruktoza
- b. glukoza
- c. laktaza
- č. laktoza
- d. saharoza

3. Veselošolci radi prebiramo knjige Roalda Dahla, enega najbolj priljubljenih avtorjev za otroke. Dahl je bil pogosto na strani lumpov. Kako je naslov knjige, v kateri glavni junak vsako noč krade hrano kmetom Groduhu, Grdavu in Grdinu? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. Danny, prvak sveta
- b. Kaj bo za večerjo, gospod Gnilec?
- c. Čudoviti lisjak
- č. Jakec in breskev velikanka
- d. Dnevnik nabritega mulca

DOBER
ZACETEK!

4. Dahl je do odraslih, ki otrok ne spoštujejo, zelo neusmiljen – vsi so za svojo zlobo hudo kaznovani. Kako je ime strašni učiteljici, ki muči otroke na svoji šoli in jih zapira v omaro Dušilko? Odgovor napiši na črtice.

2

5. Urjenje spomina prinaša številne koristi. Pa preverimo! Možgane imajo vsi vretenčarji ter nekateri nevretenčarji. Dve od naštetih skupin živali nimata možganov. Kateri? Poišči DVA vsiljivca in ju prečrtaj.

2

ptiči	žabe
ribe	morski ježki
deževniki	hobotnice
meduze	

6. Spomin je pomemben za različne dejavnosti in več vrst ga je. Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.

2

- Ko se spomnimo preteklih dogodkov, govorimo o SEMANTIČNEM / EPIZODIČNEM spominu.
- Znanje vožnje s kolesom, rolanje in druge fizične aktivnosti sodijo v SEMANTIČNI / PROCEDURALNI spomin.

7. Pasti mesojedk se ločijo na aktivne (se premikajo) in pasivne (mirujejo). Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

- a. Past, s katero lovi muholovka, je pasivna.

DRŽI

NE DRŽI

- b. Past, s katero lovi rosika, je pasivna.

DRŽI

NE DRŽI

- c. Past, s katero lovi mešinka, je pasivna.

DRŽI

NE DRŽI

- č. Past, s katero lovi vrčevka, je pasivna.

DRŽI

NE DRŽI

8. Veselošolci se navdušujemo nad barvitim, eksotičnim svetom. Tudi nad orhidejami! Nekatere rastejo v Sloveniji. Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.

2

- Okoli 75 % vseh orhidej je priraslik ali GEOFITOV / EPIFITOV, naše orhideje pa so GEOFITI / EPIFITI.
- Orhideje v našem okolju DOBRO / SLABO uspevajo na gnojenih površinah.
Navadna kukavica je NAJBOLJ POGOSTA / NAJBOLJ REDKA med našimi travniškimi orhidejami.

9. Letos praznujemo 500 let od začetka reformacije, uporniškega obdobja, v katerem je v Evropi vladala popolna zmeda. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. pomorska vesela _____	a. Vestfalija
2. hugenoti _____	b. Anglija
3. defenestracija _____	c. Francija
4. mirovni sporazum _____	č. Amerika
	d. Praga

10. Po uporniškem obdobju nič več ni bilo tako kot prej: tiskale so se knjige in izobrazba je bila dostopnejša. Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

a. Primož Trubar se je šolal, kar je bila v tistih časih velika redkost.

DRŽI

NE DRŽI

b. Trubar je nekaj časa opravljal pridigarstvo službo v Ljubljani.

DRŽI

NE DRŽI

c. *Abecednik* in *Katekizem* je Trubar najprej izdal v nemščini.

DRŽI

NE DRŽI

č. Že kmalu se je Trubar lotil prevajanja svetopisemskih besedil in izdal prevod celotne *Biblije* v slovenščini.

DRŽI

NE DRŽI

11. Bogastvo je izmuzljiv pojem in ga je težko meriti. Kjer so bile ugodne razmere za kmetovanje, je človek lahko ustvaril presežek. Kako se imenuje območje ob porečju rek Evfrat in Tigris, kjer so zaradi kopičenja presežka nastali pomembni dosežki civilizacije? Odgovor napiši na črto.

2

12. Angleški kralj Rihard III. je postal nesmrten z mislijo »Kraljestvo za konja!«. Izrekel naj bi jo med bitko pri Bosworthu, ki velja za začetek moderne Anglije. Katero zgodovinsko obdobje se je takrat končalo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. prazgodovina
- b. stari vek
- c. srednji vek
- č. novi vek
- d. moderna doba

13. Laboratorij je delovni prostor za znanstvene in tehnološke poskuse ter raziskave. Preberi spodnje trditve in ugotovi, katera je napačna. Obkroži črko pred nepravilno trditvijo.

2

- a. Johannes Gutenberg je v svoji zlatarski delavnici izdelal majhne zlate stampiljke za posamezne črke.
- b. Fonograf je prvi izum v zgodovini, ki je posnel in nato predvajal zvok.
- c. Zdravila pogosto proizvajajo v bioreaktorjih, v katerih gojijo mikroorganizme.
- č. Najbolj preučevana laboratorijska žival je vinska mušica.
- d. Forenziki se med drugim ukvarjajo s prstnimi odtisi, analizo DNK, strelnim orožjem.

14. Znanost je sila zanimiva! Ko delo v laboratoriju obrodi sadove, je to precej odmevna reč. Običajno odkritja ali izboljšave zaščitijo. Kako se imenuje pravna listina, s katero se izumitelju za določen čas podeli izključna pravica do uporabe izuma ali izboljšave? Odgovor napiši na črto.

2

ODLIČNO
TI GRE!

15. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi zgodovinskimi in mitološkimi osebami. Kdo je bil kaj? Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

1. Galileo Galilej ____	a. starogrški bog
2. Johannes Gutenberg ____	b. starogrški filozof
3. Morfej ____	c. nemški slikar
4. Teofrast ____	č. nemški tiskar
	d. italijanski astronom

2

16. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi sopomenkami, strokovnimi izrazi in drugimi tujkami. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

1. polimer glukoze pri ljudeh in živalih ____	a. škrob
2. najbolj raziskan laboratorijski organizem ____	b. amnezija
3. izguba spomina ____	c. botanika
4. veda, ki preučuje rastline ____	č. ešerihija
	d. glikogen

2

17. V Pilovih Tačkah smo spoznali koalo in pingvina. Preberi spodnje trditve in označi, za katero žival veljajo. Če trditev velja za koalo, v okvirček napiši K, če za pingvina, vstavi P. Če trditev drži za obe živali, vstavi O.

- a. Predstavnike te vrste ogroža predvsem izguba življenjskega prostora.
- b. Mladič se skoti dokaj nerazvit.
- c. Mladič preživi zgodnje otroštvo na maminem hrbtu.
- č. Pije slano morsko vodo.

2

18. V Pilovi rubriki Resnice o zgodovini smo se spraševali, kako določamo datume iz preteklosti, ki jih ni nikoli nihče zapisal. Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta napačni. Obkroži črko pred DVEMA nepravilnima trditvama.

- a. Prihod Izraelcev v Kanaan so preračunali po Halleyjevem kometu.
- b. Egipčani so gradili grobnice v obliki piramide, obrnjene proti severu.
- c. Piramide, zgrajene po Keopsovi piramidi, so zamaknjene proti jugu.
- č. Pri določanju Jezusovega rojstva so si zgodovinarji pomagali z zvezdo, ki naj bi vodila modrece k hlevu v Betlehemu.
- d. Stara ljudstva so se veselila sončnih mrkov, a o njih niso pisali.

2

19. Prekrižarili smo letošnje teme, zdaj pa zavijti pero za veselošolsko logično nalogo. V shrambi je 5 skrinj, v vsaki skrinji so 3 škatle, v vsaki škatli je 10 piškotov. Vse škatle, vse skrinje in shramba so zaklenjene. Najmanj koliko ključavnic mora odkleniti sladkosnedi veselošolec Matic, da bo prišel do 50 piškotov? Odgovor napiši na črto.

2

20. Znanje tujih jezikov odpira vrata v širni svet. Reši angleško nalogo, če se učiš angleščino. Če se učiš nemščino, preskoči to nalogo in reši naslednjo nalogo v nemščini.

Read the text and decide whether the statement is true (T) or false (F). (Obkroži T, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

1. The capacity of long-term memory is very limited.	T	F
2. Primož Trubar is the author of the first book printed in the Slovene language.	T	F
3. All canivorous plants have the same trapping mechanism.	T	F
4. The Indians discovered methods of making granulated crystals of sugar.	T	F

Lies die Aussagen und entscheide, ob sie richtig (R) oder falsch (F) sind. (Obkroži T, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

1. Die Kapazität des Langzeitgedächtnisses ist sehr begrenzt.	R	F
2. Primož Trubar ist der Autor des ersten auf Slowenisch gedruckten Buchs.	R	F
3. Alle fleischfressende Pflanzen haben den gleichen Fangmechanismus.	R	F
4. Inder entdeckten Methode, mit der sie Kristallzucker machten.	R	F

